

Avhandlinger / Doctoral Dissertations 2014

Norge

Ihlebak, Karoline Andrea: *Balanskunst: publikumsdeltakelse og tilnærminger til redaksjonell kontroll*. Oslo: Universitetet i Oslo, Institutt for medier og kommunikasjon, 2014. 235 s.

Å sikre at borgerne får delta i offentlig debatt har alltid vært en viktig del av mediernes samfunnsoppdrag. Folk flest har likevel hatt relativt få muligheter til å ytre seg gjennom mediene. Den offentlige samtalen i mediene har i stor grad vært forbeholdt eliten i samfunnet. I denne avhandlingen diskuterer Karoline Andrea Ihlebæk hva som skjer med den redaksjonelle kontrollen i medieindustrien i den tid der terskelen for å ytre seg i mediene senkes. Hun har forsket på hvordan en rekke norske redaksjoner balanserer ulike hensyn og drivkrefter under omlegginger til nye redaksjonelle løsninger. Ihlebæk diskuterer hvordan demokratiske idealer, økonomiske interesser og regulatoriske rammer legger føringer for i hvor stor grad redaksjonene tør å slippe publikum til – og hvordan den redaksjonelle makten utøves. Avhandlingen viser at redaksjonene har et ambivalent forhold til hva vanlige folk kan bidra med. Dette gjenspeiles i de redaksjonelle vurderingene og tiltakene som iverksettes. Avhandlingen viser også en tydelig tendens mot at redaksjonene skjerper kontrollen. Der nettavisene tidligere forsvarte en åpen linje, strammer sentrale redaksjoner i dag grepet gjennom å styrke modereringen og innføre krav til at de som deltar i debatten gjør det under sitt fulle navn.

Colbjørnsen, Terje: *Continuity in change: case studies of digitalization and innovation in the Norwegian book industry 2008-2012*. Oslo: Universitetet i Oslo, Institutt for medier og kommunikasjon, 2014. 237 s.

Norske bokforlag blir ofte anklaget for å være trege i å utnytte nye digitale teknologier og for å ha fokus på de gamle forretningsmodellene. Er dette en kritikk som treffer mål? Terje Colbjørnsen har undersøkt spørsmålet gjennom analyser av fem ulike digitale prosjekter i forlagene Aschehoug, Gyldendal og Cappelen Damm. Han har undersøkt en distribusjonstjeneste for e-bøker, bok-apper for mobile enheter, *Fifty Shades of Grey* som bestselgende e-bok, lesebrettet Kibano Digireader og digitale lydbokteknologier. Avhandlingen viser at de tre forlagene i stor grad har innrettet sine strategier mot å redusere risiko forbundet med innovasjon ved å tilpasse nye produkter og tjenester til nåværende strategier og strukturer. Som i andre etablerte bransjer er innovasjonsprosesser i den norske bokbransjen preget av kontinuitet. Det foregår likevel innovasjon og aktivitet knyttet til digitale teknologier i de gamle forlagshusene, men det kan være vanskelig å se hva som er nyskapende fordi forlagene ser seg nødt til å operere med nye og gamle forretningsmodeller parallelt. I de tre forlagene er utviklingen av nye digitale tjenester og produkter preget av stabilitet og kontinuitet. Innarbeidede praksiser fra papirbøker blir overført til arbeidet med innovasjon innen digital publisering.

Halse, Rolf: *Delineating boundaries between 'us' and 'them': A reception study of the representation of Muslim characters in the television serial 24*. Bergen: Universitetet i Bergen, Institutt for Informasjons- og medievitenskap, 2014. 235 s. ISBN 978-82-308-2816-8.

Denne avhandlingen presenterer en studie av den amerikanske TV-serien 24's representasjon av muslimske karakterer, -og den undersøker i hvilken grad oppfatningen av disse karakterene kan bli bestemt av et publikums kulturelle og etniske bakgrunn. Avhandlingen viser hvordan 24 deltok i å skape en arena hvor representasjoner, mentale bilder, sosiale relasjoner og grenser mellom inngrupper og utgrupper blir konstruert og forhandlet om. Etter 11. september 2001 spilte 24 en sentral rolle i debatten om hvorvidt muslimer blir negativt og stereotypisk fremstilt i amerikansk TV-underholdning. Dette er hovedgrunnen for å velge denne TV-serien som case. I studiet blir det undersøkt om kritikken rettet mot serien i forhold til dens mediering av muslimske stereotyper har substans. I tillegg vurderes det i hvilken grad seriens introduksjon av kontra-stereotypiske muslimske karakterer imøtekommer kritikken på en god måte. TV-serien blir undersøkt ved bruk av en kvalitativ tilnærming der tekstanalyse og resepsjonsanalyse er kombinert. Først blir det utført analyser av utvalgte episoder av TV-serien, og et sentralt spørsmål er her om fremstillingen av karakterene kan sies å være stereotyp/kontra-stereotyp. Det blir så studert hvordan ulike fortolkningsfellesskap av unge voksne, hovedsakelig fra Norge, men også USA, leser, oppfatter og fortolker fremstillingen av muslimske karakterer i de samme medietekstene. Analysen av serien er utformet som fire vitenskapelige artikler. I hver artikkel vektlegges ulike dimensjoner ved begrepet stereotypi eller kontra-stereotypi. Artikkelen trekker veksler på forskjellige teoretiske perspektiver og kan kobles til forskjellige diskusjoner innenfor medievitenskapen. Bruken av stereotypi- og kontra-stereotypi som analytiske verktøy er av avgjørende betydning for å kunne belyse hvordan kampen over meningsinnholdet til spesifikke representasjoner foregikk. Denne avhandlingen ønsker å bidra til å gjøre forskning på stereotyper og kontra-stereotyper mer relevant for medievitenskap ved å gi demonstrasjoner på hvordan begrepene kan anvendes i studiet av medietekster.

Hommedal, Silje: *Diskursen om dataspel: kjønna rammer og posisjonar i konstruksjonen av identitet*. Bergen: Universitetet i Bergen, Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium, 2014. 313 s. ISBN 978-82-308-2916-5.

Folk si fyrste erfaring med datamaskiner er som oftast gjennom dataspel. Sjølv om dataspel har vorte ein naturleg del av unge kvinner og menn sine liv, har forskning likevel synt at dataspel vert oppfatta som sterkt kopla til unge menn. Denne koplinga kan vera med på å føra til oppfatningar om at dataspel er for unge menn, at unge kvinner ikkje er fullgode spelarar eller at dei spela som vert spelt av unge kvinner ikkje er 'skikkelege' dataspel, noko som igjen bidreg til å usynleggjera unge kvinner når det gjeld dataspel. Formålet med avhandlinga har vore å gi kunnskap om på kva måte oppfatningar om korleis unge kvinner og menn 'skal' vera og oppføra seg har ei påverking på unge kvinner og menn sine forhold til dataspel. Kvalitative intervju med unge kvinner og menn syner at dei deler ei forståing av forholdet mellom dataspel og kjønn. Den dominerande oppfatninga i denne forståinga er at det i hovudsak er unge menn som interesserer seg for dataspel, spesielt skytespel og valdsspel, og at unge kvinner tek avstand frå dataspel. Vidare i avhandlinga vert det deretter fokusert på kva ulike mogelegheiter unge kvinner og menn har til å forhandla med denne forståinga for slik å produsera alternative forståingar av dataspel og kjønn som dei sjølve kan bruka i sine kjønns- og identitetskonstruksjonar.

Hornnes, Elin Strand: *Når kvinner må si unnskyld: medierte skandaler, kvinnelige politikere og retoriske forsvarsstrategier*. Oslo: Universitetet i Oslo, Institutt for medier og kommunikasjon, 2014. 286 s.

De siste ti årene har vi hatt flere politiske skandaler med kvinnelige toppolitikere i hovedrollen. Avhandlingen «Når kvinner må si unnskyld... Medierte skandaler, kvinnelige politikere og retoriske forsvarsstrategier» tar for seg hvordan kvinnelige politikere opplever og forsvare seg retorisk i politiske skandaler. Elin Strand Hornnes har intervjuet åtte kvinnelige politikere involvert i politiske skandaler i Skandinavia mellom 1978 og 2010 – Gerd-Liv Valla, Åslaug Haga, Magnhild Meltveit Kleppa, Gudrun Schyman, Wanja Lundby-Wedin, Cecilia Stegö Chilò, Ritt Bjerregaard og Karen Ellemann – og spurt de om hvordan de opplevde mediedrevet, deres retoriske forsvar og betydningen av kjønn i skandaliseringsprosessen. Avhandlingen viser at kvinner i toppolitikken ikke har noe lettere for å unnskyld seg enn mannlige politikere, samtidig som det stilles helt andre forventninger til kvinners retoriske forsvar. Kvinnelige politikere rammes også oftere av et «utstrakt ansvar» - det vil si at de framstilles som de ansvarlige, ikke bare for sine egne feil, men også skyldige i hva deres ektemenn, partnere og familie gjør. En kvinnelig politiker skal ha full kontroll – både i politikken og på hjemmebane. Det er tre sentrale grunner til kvinnelige politikere har lettere for å gå av som en følge av en politisk skandale. For det første opplever de det som spesielt hardt at familien og spesielt ungene rammes. For det andre har de ikke det samme nettverket og støtteapparatet som deres mannlige kolleger har. For det tredje anser de ikke den politiske posisjonen som like viktig – den er ikke verdt det tøffe mediedrevet.

Lindtner, Synnøve Skarsbø: *"Som en frisk vind gjennom stuen": kvinnebladet Sirene (1973-1983) og det utvidete politikkbegrepet*. Universitetet i Bergen, Institutt for informasjons- og medievitenskap, 2014. 416 s. ISBN 978-82-308-2951-6.

Kvinnebladet Sirene var en viktig årsak til at feministiske ideer fikk gjennomslag langt utover den organiserte kvinnebevegelsens grenser i Norge på 1970-tallet. Bladet skulle være et "alternativ til ukepressens bevisste påvirkning til den tradisjonelle kvinneverden" og henvendte seg til en bred kvinneoffentlighet. Gjennom sine nye måter å kombinere underholdning og journalistikk med politikk og feminisme, var bladet et uttrykk for hvordan kvinnebevegelsen i disse årene ble preget av, og selv bidro til, individualiserings-, intimiserings- og kommersialiseringsprosesser i det norske samfunnet. Avhandlingens fokus ligger på den kulturhistoriske konteksten Sirene sprang ut av og grep inn i. Den undersøker hvordan Sirene utforsket og utvidet politikkbegrepet. I bladet ble politikk både forstått som et kritisk offentlighetsprosjekt og som en personlig, eksistensiell prosess. Denne politikkforståelsen vant gehør i Norge i begynnelsen av 1970-tallet, men ble utfordret både i og rundt bladets spalter utover tiåret, i takt med forandringer både i kvinnepolitiske miljøer og samfunnet for øvrig. Ettersom medieoffentligheten ble mer liberalistisk, og kvinnebevegelsen orienterte seg mer mot statlige institusjoner, mistet Sirene både sin forankring i de feministiske organisasjonene og sitt publikumsgrunnlag, og i 1983 måtte bladet legges ned. Analysene bygger på lesninger av samtlige Sirene-blader og en rekke tekster som kan relateres til konteksten bladet var i dialog med. Gjennom å trekke tråder mellom Sirene og en rekke samtidige og fortidige tekster som diskuterer hva politikk er og bør være, forsøker avhandlingen å utvide perspektivet på den tidsperioden Sirene var en del av. Mens tidligere studier ofte har fokusert på kvinnebevegelsens følger for norsk politikkkutforming, fokuserer avhandlingen på dens mer kulturelle og mentalitetsmessige uttrykk og betydninger. Den historiserer samtidig begreper som politikk og feminisme – og viser hvordan dette er kategorier som gis mening i samspill med konkrete historiske kontekster

Pepe, Teresa: *Fictionalized identities in the Egyptian blogosphere*. Oslo: Universitetet i Oslo, Institutt for kulturstudier og orientalske språk, 2014. 400 s.

How is the Internet shaping the old practice of storytelling and self-representation? May we consider blogs as a new literary genre? How do fact/fiction and private/public combine in literary blogs? This thesis tries to answer to these questions taking the Egyptian personal blogs as a case study. It helps to contribute to the debate about the impact of New Media in the Arab World and it is situated at the foci between studies of Arabic literature, with a special focus on Contemporary Egyptian literature and New Media studies. It examines the Egyptian blogosphere as a medium of literary production and as such, it is primarily concerned with the forms of self-writing fostered through Egyptian blogs from 2006 to 2011. Personal blogs are conceived as forms of autofiction, as the digital medium questions the authenticity of the bloggers' self-representation.

Rustad, Gry Cecilie: *Contemplating telephilia: a study of Mad men, The wire, Luck and Treme*. Oslo: Universitetet i Oslo, Institutt for medier og kommunikasjon, 2014. 239 s.

TV-serier og amerikansk "kvalitets-TV" spesielt, har de siste 20 årene vært gjennom store endringer og blir stadig mer populært. Avhandlingen *Contemplating telephilia – A study of Mad Men, The Wire, Luck and Treme* spør hvordan vi ser, opplever og snakker om TV-serier. Avhandlingens hovedtese er at disse fire seriene inspirerer en unik seeropplevelse, praksis og kultur – telefili. Gry C Rustads avhandling gir også en generell og grunnleggende analytisk og teoretisk forståelse av TV-serien. Avhandling undersøker "kvalitets-TV" som estetisk form, som seeropplevelse og mediekultur. Det argumenteres for at "kvalitets-TV" er en svært heterogen gruppe av serier og at det må trekkes et skille mellom forskjellige former for "kvalitets-TV": På den ene siden åpne og modernistisk inspirerte tematiske fortellinger og på den andre mer mainstream orienterte, plotbaserte eller karakterbaserte serier (som *Lost*, *The Killing* og *Breaking Bad*). Rustad argumenterer for at disse forskjellige formene for TV-serier inspirerer forskjellige former for fanpraksiser og diskusjoner på nettet – blant de telefili. Telefili og serier som skaper en telefils seeropplevelse representerer noe helt nytt i TV-serie sammenheng. Telefili er definert av Rustad som en fetisering av visuelle detaljer som drar seerens oppmerksomhet til fiksjonsverden, og slik gir seeren tid og rom til å kontemplere sosiale og kulturelle temaer, ideer og fenomener. Telefile er uhyre analytiske, svært estetisk orienterte, og er på mange måter den mest avanserte TV-seeren i det at den telefile ønsker å forstå alle aspektene av den audiovisuelle TV-serieopplevelsen.

Solli, Audun: *The power of film in Venezuela and Mexico, 1980-2010: contesting and supporting state power*, Universitetet i Oslo, Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk 2014. 248 s.

What has been the relationship between the cultural power of film and the political power of the state in Mexico and Venezuela between 1980 and 2010? In a context where the legitimacy of the state was faltering, did films offer ideological support to the state? The thesis answers this question by interrogating 67 of the most popular Mexican and Venezuelan films from the period. Theoretically, it argues that to understand the communicative power of films, they should be studied over time and in some quantity. In order to make sense of the relationship between film and the state, the thesis interrogates dominant trends in how films tell stories about or depict their societies. This approach is grounded in a Gramscian notion of power and the concept of hegemony. Films are a form of communication, and how they partake in ongoing processes of forging or contesting hegemony can be approached with a theory of how communicative texts exert power. The thesis argues for studying films with a methodology normally applied to news media, and proposes that Entman's theory of framing travels well to the study of popular films. From this starting point, the thesis argues that Venezuelan films between 1980 and 1999 undermined the state's power by depicting the state as oppressive and highlighting the plight of the marginalized poor. Since 2000, Venezuelan cinema has not displayed one dominant trend, though the most common tendency has been films that characterize the country as insecure and state representatives as corrupt. In Mexico, most films between 1980 and 1999 supported the state's legitimacy by voicing few complaints about society or politics. 'Everything is in order' was the impression given by the films. This has changed since 2000, and it has become more common for films to suggest that 'nothing is in order' by focusing on insecurity and social inequality. However, like in Venezuela, Mexican cinema has no longer displayed one dominant trend.

Sørenssen, Ingvild Kvale: *Domesticating the Disney Tween Machine: Norwegian Tweens Enacting Age and Everyday Life*. Trondheim: Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), Institutt for tverrfaglige kulturstudier, 2014. 279 s. ISBN 978-82-326-0438-8.

This thesis explores the age group 9-12 years, called tweens as they are considered to be in-between children and adolescents. The term tweens was first used by marketers to define a consumer group but has trickled into the vocabulary of the mainstream media and the general public. While observing children in two after school programs, references to Disney Channel and more specifically to Hannah Montana and High School Musical frequently appeared. This was the starting point for exploring how different actors - Disney Channel, parents and children - construct this age group. Based on interviews with two representatives from Disney Channel and Disney Consumer Products Nordic, as well as an analysis of Hannah Montana and High School Musical, it became apparent that Disney considers tweens to be aspiring teenagers, as well as being rooted in childhood. Parents of the girls in this study communicated a complex relationship with Disney and the available merchandise. Parents would want to please their children and believed that Disney was a safe choice, simultaneously they expressed scepticism towards the marketing and thought Disney stories were superficial. The main analysis is based on girls and boys aged 9-12. We hear who they think Hannah Montana and High School Musical are made for; the comedy was for both girls and boys, while romance was mostly for girls. The thesis studies the girls' relationship to the merchandise tied to the TV series and films. It finds that having CDs and DVDs was a natural extension of liking the content, but having other products was used to symbolize identity and belonging. Tweens was not a term the children used they spoke of themselves as "middle children." They talked about how in different contexts they would shift between being a child and being more like a teenager. The thesis calls this phenomenon age shifting and considers this to be a main momentum for this age group

Ålvik, Jon Mikkel Broch: *Scratching the surface. Marit Larsen and Marion Ravn: popular music and gender in a transcultural context*. Oslo: Universitetet i Oslo, Institutt for musikkvitenskap, 2014. 223 s.

In this thesis, Ålvik investigates into the politics of gendered representation in Norwegian popular music, and how these function in a transcultural context. To this end, he takes Norwegian pop artists Marit Larsen and Marion Ravn as cases in point. Notions of authenticity shape the artists' persona in media discourses on popular music. However, artists themselves also contribute to maintaining and even controlling these discourses. Marit Larsen, previously a member of M2M with Marion Ravn, has received consistent praise from both the press and fans for her solo albums. Ravn, though also successful as a solo artist, is often perceived as the "bad girl" of the two. In the light of her solo contract with Atlantic Records after the break-up of M2M, her relative lack of (global) success has led some fans to construe her as a "failure" in comparison to Larsen. Ålvik argues that Larsen's persona draws on three notable female stereotypes – the pre-adolescent girl, the girl next door, and the housewife. These stereotypes function as guises that Larsen can assume rather than any inherent traits of her "true" self. Furthermore, they function as central characteristics for Larsen's singer-songwriter persona, whose alleged authenticity rests on her perceived honesty. This allows her to convey the illusion of authenticity through a strategy of distance. Drawing on Simon Frith's and Philip Auslander's concept of the persona, Allan F. Moore's three categories of authenticity, Barbara Bradby's work on discourses of desire in girl-group music, and Stan Hawkins' theorisation of the pop dandy, the thesis analyses how Larsen constructs her persona partly on nostalgic conceptions of gender and partly on a strategy of fake naivety, and also how any perception of Larsen can and should be understood in the light of Ravn's project and vice versa. Ålvik also aims to locate both artists in a transcultural context, in order to illuminate how artists outside of the hegemonic Anglo-American field create transcultural popular music.